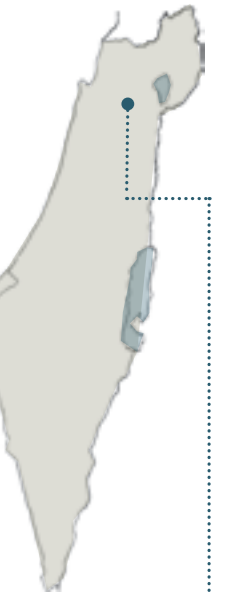

נסע לארץ הערפל

איפה גדר ההפרדה, ואיך זה נראה בשטח? הסיורים של אל"מ במיל' שאול אריאלי פוקחי עיניים גם למי שמעדיף להסיט מבט

האובך הסמיך שהתיישב על ארץ ישראל כיום שבו הצטרפתי לסיור של אל"מ (במיל') שאול אריאלי לאורך גדר ההפרדה היה סמלי מאוד. אם יש משהו שתושבי ישראל טובים בו הרי הוא הורדה של מסך אובך סמיך על התודעה שלהם. אבל שאול אריאלי קורץ מחומר של גנרלים: נחוש וסמכותי, ממוקד מטרה, ענייני בטירוף. האמת היא שהייתה זו חוויה מתקנת בשבילי להכיר את נושא גדר ההפרדה, על הסוגיות הסבוכות שלו, ממישהו שיועד שהן סבוכות, אבל לא מותר לשומעים: לא מררד את הבגיות לימין ושמאל, אלא מנסה להעביר כמה שיותר חומר היסטורי, גיאוגרפי-דמוגרפי, צבאי ומשפטי בשבע-שמונה וארי ערה. אף שלפני שבאתי לגור כאן טרחתי

לברוק שהישוב נמצא בתחומי הקו הירוק, הרי רק עכשיו, כמעט עשרים שנה אחרי, הבנתי איפה הוא עובר בדיוק ולמה. גם אני מומחית גדולה לאובך. עשינו תצפית על צפון השומרון, על גדר ההפרדה בסביבות הכפר החצוי מאז 1948 ברטעה, הבנו מדוע במלחמת העצמאות נוצרו התנאים שבשלם נשאר בצפון הארץ ריכוזי אוכלוסייה ערבית וכמרכז לא אריאלי שיגיד לנו כמה קילומטרים יש מכאן ועד כפר סבא; כדי לנסות ולהבין איך משמש הטיעון הביטחוני כיסוי לקביעת עובדות בשטח. להמשיך? לא. כשביל הפרטים כדאי שתצטרפו לסיור. אני פה כדי להעביר את התחושות. מכאן אלפי מנשה, הנאות אפקה של השומרון, שאולי תישאר בירי ישראל במסגרת הסכם קע, ואחריה לבית אריה, שאם יישאר בתחומי ישראל זה יהיה בתמורה לארמות הקלאיות במקומות אחרים. בג"ץ ועמתי; כדי לנסות ולהבין איך התארז על

צילומים: איל ציחר, תאיר שכנר רוכמן

הגבעות האלה כ-100 מיליון שקלים; כדי לשמוע פונקציונר יהודי יוצא מטויטה דגדשה, בידו ניירת כלשהי, מביט לעבר שטח (שנקנה כדון, אבל אין עליו הסכם מדיני) המיועד לבנייה, וצועק לעבר אריאלי שיגיד לנו כמה קילומטרים יש מכאן ועד כפר סבא; כדי לנסות ולהבין איך משמש הטיעון הביטחוני כיסוי לקביעת עובדות בשטח. להמשיך? לא. כשביל הפרטים כדאי שתצטרפו לסיור. אני פה כדי להעביר את התחושות. מכאן אלפי מנשה, הנאות אפקה של השומרון, שאולי תישאר בירי ישראל במסגרת הסכם קע, ואחריה לבית אריה, שאם יישאר בתחומי ישראל זה יהיה בתמורה לארמות הקלאיות במקומות אחרים.

סיור בתוואי גדר ההפרדה.
ייאוש ותחושת חוסר תוחלת הם אחים של הבורות, ואילו אצל אריאלי רונשים בתוך כמה שעות הרבה ידע

אחר כך נסענו, על בשרנו, על ה-446, שהוא בחלקו כביש אפרטהייד, ומחבר את בית אריה לעפרים ול-443, ואספנו עוד כמה מאות מיליוני שקלים לכור של תיקוני-תוואי-משול-ההפרדה, בור שהצטבר בו עד היום, לפי הערכות, כמיליארד וחצי שקלים. נשמע כואב? פחות כואב מלנסוע על כביש ליהודים בלבד. נרמה לי שהבחנתי בציניות המשתלטת על משתתפי הסיור בבית אריה: הערות סרקסטיות על מדיניות החלם ועל כובו כספי הציבור. לעומת זאת, בסיור לעוטף ירושלים, שאליו הצטרפתי שבוע אחר כך, היה אפשר להבחין איך ככל שהוא מתקדם, המשתתפים פשוט משתקפים. לאחר התצפית מהר הצופים לכיוון מעלה אדומים, שמעתי אותה בבידור, את אנהת הייאוש. "לא ייאמן... פשוט לא ייאמן", מלמל גבר שהלך לידי, מנסה לעכל את ההסברים על מערכת הכבישים הענפה שנסללה לטובת שכונת מבשרת אדומים, שכלל אינה קיימת.

כשהגענו לאבו דיס בירושלים המזרחית, שם רואים את תשעת המטרים של גדר ההפרדה מתנשאים לשמיים כמו... לא כמו שום דבר אנושי, אף אחר לא רצה לרדת מהאטובוס. אני חושבת שזה לא היה בגלל החום.

אחרי הסיור לאורך גדר ההפרדה חשתי תקווה, כי הייאוש ותחושת חוסר התוחלת הם אחים בדם של הבורות, ואילו אצל אריאלי רוכשים בתוך כמה שעות הרבה ידע. האובך התפורז מעט. אבל אחרי הסיור לירושלים ואחרי עוד הרצאה, חזר העצב ותבע את מקומו. איפה הייתי בשנים האחרונות? אין לי תשובה. אני רוצה לשמוע, ולא רוצה לשמוע.

סיורים נוספים:
בנוסף לסיורים המתוארים בכתבה יש סיורים מטעם עמותות שונות, למשל **עיר עמים**, סיורים לירושלים, www.ir-aminim.org.il; סיורי **עמותת מישקפת** של מתיישבים ביהודה ושומרון, <http://mishkefet.org.il>; **שלום עכשיו**, פרטים בפייסבוק (ולא באתר האינטרנט של התנועה); **שוברים שתיקה**, סיורים לתברון ולדרום הר חברון, פרטים בפייסבוק, ועוד.

תאיר שכנר רוכמן

כדאי לבקר באתר האינטרנט של אריאלי, שיש בו המון מידע, הכול להורדה בחינם וממש מומלץ: www.shaularieli.com

בלי מחסומים
המדריך לחיים הטובים ביש"ע

"הנה לכם שטחים למתחילים. אין הרבה ערבים, וגם נערי הגבעות מעטים כאן", כותבים באירוניה העיתונאית קרני אלדד (בתו של ח"כ אריה אלדד מהאיחוד הלאומי) ובעלה שלמה בשן, תושבי תקוע ומחברי הספר "יש"ע זה פאן" - המדריך לחיים הטובים ביש"ע.

אם צירוף המילים יש"ע וחיים טובים נשמע לכם תמוה, בא הספר הזה ומציג זווית אחרת ומנותקת מההוויה הפוליטית המדוממת שבה מבוסס האזור. במקום מחסומים, יידי אבנים ופגיעות בבתי כנסת ובמסגדים, מציג הספר מנוון מפתיע של יקבים, בתי בד, חוות צאן לייצור גביות, מאפיות, מסעדות גורמה, בתי קפה, סדנאות אמנים ואומנים, פינות חי וחמד, מסלולי טיולים, מרכזי ספא וצימרים לאירוח. כמקובל במדריכים, צמודים לכל אתר פרטים טכניים: מתי, איפה ואיך להגיע. בסעיף "למה", הנימוקים הם מהסוג השכיח בויאנר "בגלל הדוכיפה, בגלל המעיין", אך גם "בגלל מלכות שמיים" ו"כדי לדעת את האמת" (חברון).

ההשראה, הכתיבה, העריכה והעיצוב מוזכרים מאוד את המקובל בויאנר, במיוחד את המדריכים של הוצאת מפה: צילומים מרהיבים, גרפיקה מזמינה ומלל שנון, המציגים תיירות בוטיק המתפתחת בשטח. לכאורה, לא פוליטי. אבל כל פרק, המייצג אזור, נפתח במבוא שיווקי קצר ובו רמזים פוליטיים לרוב: במבוא לשומרון למשל נכתב שההוא "הקלאסיקה של הויאנר", כי יופיעו בו "שמות מפתחים של התחלואות אמיתיות ושמות אמיתיים של אבותינו".

שאלונים מהסוג המכונה "קיצונים", כאלה שמחרימים את השטחים, ממילא לא יגיעו לאזור, ולא ייקנו את הספר. אבל גם מי שאינם שמאלנים עלולים לנוע בחוסר נוחות מתיאור ההתחלואות הלא חוקיות חוות יאיר. כספר הוא מופיע במלוא תפארתו, בצד ציטוט מפי הבעלים שמתאר את עסקיו כשליחות ציונית, בלי שום הסתייגויות מצד המחברים. גם עזה כבר מחוץ לתמונה, ובכל זאת נשארה העי' של יש"ע בשם הספר, ומקדש עמוד חורבן למקומות שאי אפשר להגיע אליהם בגוש קטיף.

במפת שבמדריך מופיעים שמות הישובים הערביים, אולם להוציא מוזיאון השומרונים על הר גרזים, אין בו זכר לעסקים מקומיים של מי שגרו באזור גם לפני 1967. בשיחה עם G אמרה קרני אלדד: "לו הייתי יכולה להיכנס לבית לחם הנמצאת בשטח A, הייתי כותבת. באזורים שמועד לה להסתובב התיירות הערבית האפריית. יוצא מכלל זה הוא הקרטל מעל יריחו - מסעדה טובה על הר שמגיעים אליה ברכבל. אליהם דווקא פנינו, אבל הם לא רצו לשתף פעולה". 4,000 עותקים מכרו מאז יצא הספר לאור לפני קרוב לשנה, ולדברי אלדד בקרוב יוצאים מהדורה נוספת וכן תרגומים לרוסית ולאנגלית.

מירב מורן
יש"ע זה פאן. מאת קרני אלדד ושלמה בשן. מחיר: 88 שקלים www.nufsiyahsey.co.il

← ציון:

עם מזרונים לרביצה, כמו גם כיסאות נוח חדשים ונוחים, הספא, מבית היוצר של הספא ביערות הכרמל, כולל 12 חדרי טיפול, 2 בריכות מלח, סאונה יבשה, מרפסת שיווך וחדר כושר. כל אלה למעשה משלימים את החוויה הייחודית של ים המלח המתיישב לאטו. אין זו חופשה לחובבי מסעדות, מועדונים, ברים או תרבות. כי אם לא תתפסו איוו אופרה סמוכה, הבילוי העיקרי הוא התפוס שלווה, קצת רומנטיקה, אולי איווה טיול רגלי בנחל דוד או בנחל ערוגות הסמוכים, ובעיקר לצון.

• **מחיר תכונת. טל' (חגית תשלום)**
חגית ברונסקי

לצוף על המים, לצוף במחשבות ולהירגע. בלי ההמולה האילתית או מוזיקה קולנית. הרים עירוניים, בוך ומלח, שהולכים טוב עם בקבוק בירה על החוף. דווקא בגלל הייחוד של המקום, חשוב לבחור מלון טוב ומפנק. וכאלה יש כמה במתחם המלונות. אנתו, כאמור, ביקרנו במלון גנים המשופץ. הלובי נבנה מחדש ועוצב בסגנון שנות ה-70 עם כורסאות יקרות וחומות ועם פינות ישיבה אינטימיות. כדי ליצור אווירה מעוצבת נבחרו גופי תאורה מיוחדים, החדרים הורחבו וקיבלו מראה יאפי, ולחדר האוכל נוספו גם בר, בר בריכה שפועל גם בלילה ותחנות קפה ואלכוהול. במלון בריכה חצי אולימפית, שסביבה מבני גזיבו

← חלון למלון

המלונות לא נוספו מלונות ממוזגים ואין בו הרודס חדש כמו בתל אביב, "הכול חול" אטרקטיבי כמו באילת, או צימורים בוטיקיים יוקרתיים. ואולם, ההופעה של "כרמן" במצדה אילצה אותנו להדרים ולבלות לילה בישרוטל גנים, ששופץ לאחרונה בהשקעה של 30 מיליון שקלים, והפך מגורוטה למלון מיוחד ומושקע. מעבר לעובדה שהמלון התחדש, הפגישה המחודשת עם ים המלח אחרי 15 שנה לפחות הזכירה פתאום עד כמה המקום הנמוך הזה קסום, נטוע בנוף בראשית מהפנט, ובעל סגולות בריאותיות ומשוחזות לב, גם עבור מי שאינו סובל מאספריאזיס. לעת שקיעה צונח משמי הערב שקט נהדר, ואפשר

ישרוטל גנים המחודש
ותודה לכרמן, שבזכותה הגענו

פעם בשנה הופך ים המלח לרלבנטי, שלא לומר לאטרקטיבי במיוחד, עבור הנופשים הישראליים. זה כמובן קורה במקביל לאירועי האופרה במצדה שמתקיימים למשך כשבוע ימים. בשאר 51 השבועות, על פי רוב, הבחירות הטבעיות הן חופשה באילת או בצפון, וים המלח לא נמצא גבוה ברשימת ה"חיוג המהיר" שלי. אולי בגלל חזיונה של המקום עם מחלות עור, אולי בגלל העובדה שהא הולך ומתייבש, ואולי כי מתחתם

ישרוטל גנים. מגרסה למלון מיוחד ומושקע